

Phát triển đội ngũ giáo viên trung học cơ sở theo chuẩn nghề nghiệp đáp ứng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Nguyễn Thế Cường

Học viên Cao học Trường Đại học Trà Vinh

Received: 28/8/2024; Accepted: 14/9/2024; Published: 24/9/2024

Abstract: Research and development of secondary school teachers according to professional standards is a necessary issue, with decisive significance in creating changes in the quality of secondary education in localities. Accordingly, from the research results, the article presents some theoretical issues on developing middle school teachers according to professional standards to meet the 2018 general education program.

Keywords: Development of teachers, secondary school, professional standards

1. Đặt vấn đề

Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) đã ban hành Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT Quy định chuẩn nghề nghiệp (CNN) GV (GV) cơ sở giáo dục phổ thông (GDPT) và Thông tư số 19/2019/TT-BGDĐT, ngày 12/11/2019 về Quy chế bồi dưỡng thường xuyên GV, cán bộ quản lý (CBQL) cơ sở GDMN, cơ sở GDPT và GV trung tâm GDTX”; vì vậy công tác PTĐNGV THCS đáp ứng CNN trong giai đoạn triển khai chương trình GDPT 2018 hiện nay lại càng có ý nghĩa và cần thiết hơn.

Những năm gần đây các trường THCS rất quan tâm đến phát triển GV theo CNN và đã đạt được một số kết quả đáng kể. Tuy nhiên, so với yêu cầu Chương trình GDPT 2018, thì trình độ ĐNGV THCS vẫn còn khá nhiều bất cập. Trong đó vẫn còn một số lượng không nhỏ GV tuy đạt trình độ chuyên môn chuẩn, nhưng năng lực giảng dạy, kỹ năng nghề nghiệp chưa tốt, nhất là những GV mới ra trường và số GV lớn tuổi. Do đó, nghiên cứu PTĐNGV THCS theo CNN là một vấn đề cần thiết, có ý nghĩa quyết định tạo ra sự chuyển biến chất lượng giáo dục THCS ở các địa phương đáp ứng chương trình GDPT 2018.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. PTĐNGV trung học cơ sở theo CNN

Ngày 22 tháng 8 năm 2018 Bộ trưởng Bộ GD&ĐT Ban hành Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT Quy định CNN GVTHCS GDPT. Theo đó tại Điều 1 quy định rõ:

1. Quy định CNN GV cơ sở GDPT gồm: CNNGV cơ sở GDPT (sau đây gọi là CNNGV), hướng dẫn sử dụng CNNGV.

2. Quy định này áp dụng đối với GV trường tiểu học, trường THCS, trường THPT, trường phổ thông có nhiều cấp học, trường chuyên, trường PTDTNT, trường PTDTBT (sau đây gọi chung là cơ sở GDPT)

và các tổ chức, cá nhân có liên quan.

Mục đích ban hành quy định CNNGV được nêu tại Điều 2:

1. Làm căn cứ để GV cơ sở GDPT tự đánh giá phẩm chất, năng lực; xây dựng và thực hiện kế hoạch rèn luyện phẩm chất, bồi dưỡng nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu đổi mới GD.

2. Làm căn cứ để cơ sở GDPT đánh giá phẩm chất, năng lực chuyên môn, nghiệp vụ của GV; xây dựng và triển khai kế hoạch bồi dưỡng phát triển năng lực nghề nghiệp của GV đáp ứng mục tiêu GD của nhà trường, địa phương và của ngành GD.

3. Làm căn cứ để cơ quan quản lý nhà nước nghiên cứu, xây dựng và thực hiện chế độ, chính sách phát triển ĐNGV cơ sở GDPT; lựa chọn, sử dụng ĐNGV cơ sở GD phổ thông cốt cán.

4. Làm căn cứ để các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng GV xây dựng, phát triển chương trình và tổ chức đào tạo, bồi dưỡng phát triển phẩm chất, năng lực chuyên môn, nghiệp vụ của GV cơ sở GDPT.

Tại Điều 3 Quy định các từ ngữ dưới đây được hiểu là:

1. Phẩm chất là tư tưởng, đạo đức, lối sống của GV trong thực hiện công việc, nhiệm vụ.

2. Năng lực là khả năng thực hiện công việc, nhiệm vụ của GV.

3. CNNGV cơ sở GD phổ thông là hệ thống phẩm chất, năng lực mà GV cần đạt được để thực hiện nhiệm vụ dạy học và GD HS trong các cơ sở GD phổ thông.

4. Tiêu chuẩn là yêu cầu về phẩm chất, năng lực ở từng lĩnh vực của CNNGV.

5. Tiêu chí là yêu cầu về phẩm chất, năng lực thành phần của tiêu chuẩn.

6. Mức của tiêu chí là cấp độ đạt được trong phát triển phẩm chất, năng lực của mỗi tiêu chí. Có ba mức đối với mỗi tiêu chí theo cấp độ tăng dần: mức đạt,

mức khá, mức tốt; mức cao hơn đã bao gồm các yêu cầu ở mức thấp hơn liền kề.

Tại Điều 4 quy định Tiêu chuẩn 1 là Phẩm chất nhà giáo; về tiêu chuẩn này quy định nhà giáo phải: Tuân thủ các quy định và rèn luyện về đạo đức nhà giáo; chia sẻ kinh nghiệm, hỗ trợ đồng nghiệp trong rèn luyện đạo đức và tạo dựng phong cách nhà giáo;

Tại Điều 5 quy định Tiêu chuẩn 2 về Phát triển CMNV, yêu cầu phải nắm vững chuyên môn và thành thạo nghiệp vụ; thường xuyên cập nhật, nâng cao năng lực chuyên môn và nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu đổi mới GD;

Tại Điều 6 quy định Tiêu chuẩn 3 về Xây dựng môi trường GD, có 3 tiêu chí yêu cầu: Thực hiện xây dựng môi trường GD an toàn, lành mạnh dân chủ, phòng, chống bạo lực học đường,

Tại Điều 7 quy định Tiêu chuẩn 4 về Phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội. Theo đó tiêu chuẩn này yêu cầu tham gia tổ chức và thực hiện các hoạt động phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình, xã hội trong dạy học, GD đạo đức, lối sống cho HS,

Tại Điều 8 quy định Tiêu chuẩn 5 về Sử dụng ngoại ngữ hoặc tiếng dân tộc, ứng dụng CNTT, khai thác và sử dụng thiết bị công nghệ trong dạy học, GD. Theo đó yêu cầu sử dụng được ngoại ngữ hoặc tiếng dân tộc, ứng dụng CNTT, khai thác và sử dụng các thiết bị công nghệ trong DH, GD,

2.2. Quy hoạch PTĐNGV trung học cơ sở theo CNN

Các bước để quy hoạch phát triển ĐNGV THCS theo CNNbao gồm:

- Bước 1: Dự báo nhu cầu về GV:
- Bước 2: Đưa ra quyết định
- Bước 3: Lập kế hoạch thực hiện
- Bước 4: Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch

2.3. Tuyển dụng, sử dụng ĐNGV THCS theo CNN

Tuyển dụng ĐNGV THCS theo CNN là một quá trình quan trọng nhằm xác định và lựa chọn những ứng viên phù hợp, đáp ứng nhu cầu lao động và bổ sung lực lượng GV cho nhà trường. Mục tiêu chủ yếu của quá trình tuyển dụng là tìm kiếm những GV mới, sở hữu kiến thức vững vàng, kỹ năng chuyên môn cao, phẩm chất đạo đức tốt và đáp ứng yêu cầu đổi mới GD.

Tuyển chọn ĐNGV THCS là quá trình đánh giá các ứng viên theo các yêu cầu của vị trí công việc. Việc tuyển chọn phải xuất phát từ kế hoạch phát triển và kế hoạch nhân lực của nhà trường; tuyển được những người có trình độ chuyên môn cần thiết cho công việc; tuyển chọn những người có kỷ luật, trung thực. Quá trình tuyển chọn; tùy theo phân cấp và thẩm quyền của từng địa phương; nếu không có thi tuyển mà trường được phân cấp thì sau khi có thông báo tuyển dụng, có thể thực hiện theo các bước sau:

Bước 1: Tiếp nhận đơn và hồ sơ xin việc.

Bước 2: Phỏng vấn sơ bộ.

Bước 3: Đánh giá và khảo sát năng lực theo chuẩn nghề nghiệp.

Bước 4: Ra quyết định thử việc và thông báo đến ứng viên đạt yêu cầu.

Bước 5: Thử việc.

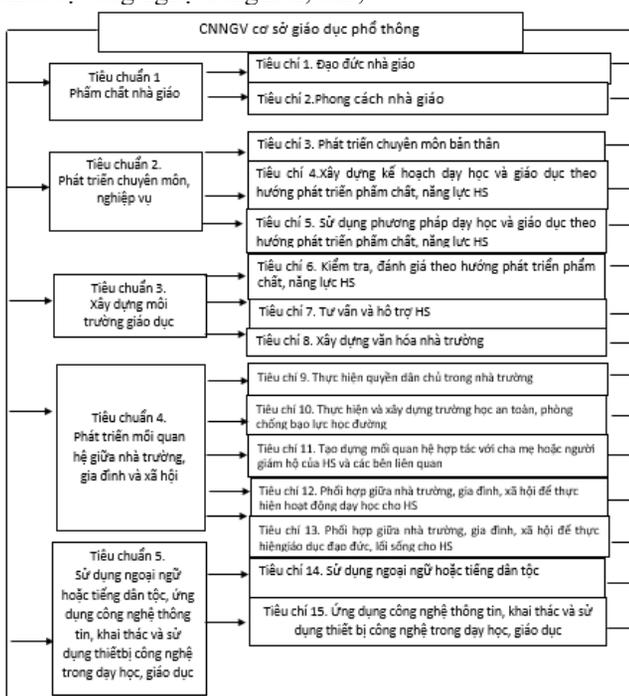
Bước 6: Quyết định tuyển chọn và công bố kết quả tuyển chọn.

Tùy theo kết quả tuyển dụng, hiệu trưởng phân công GV mới tuyển dụng nhận việc.

2.4. Đào tạo, bồi dưỡng ĐNGV THCS theo CNN

“Đào tạo, bồi dưỡng ĐNGV THCS theo CNN được hiểu là quá trình trang bị có hệ thống tri thức, kỹ năng theo một kế hoạch cụ thể nhằm giúp GV có đủ phẩm chất, năng lực đáp ứng theo quy định chuẩn, đưa GV từ một trình độ hiện có lên một trình độ mới, cấp bậc mới”. Đinh Quốc Tú (2017).

Bồi dưỡng là: “làm tăng thêm trình độ hiện có của người GV với nhiều hình thức khác nhau, mức độ khác nhau; là quá trình bổ sung kiến thức, kỹ năng đó giúp GV củng cố, mở mang, nâng cao hệ thống tri thức của mình để nâng cao hiệu quả chất lượng công việc”. Trần Thái Sơn (2021).

Hình 2.1. Cấu trúc của CNNGV

Đào tạo cơ bản theo hệ thống GD&ĐT để được bằng cấp ở một trình độ nào đó; bồi dưỡng tại chỗ trong trường như: Phân công GV tích lũy kinh nghiệm bồi dưỡng cho vị trí dự kiến sẽ đảm nhận hoặc đang đảm nhận mà còn yếu hoặc thiếu so với chuẩn nghề nghiệp;

Đào tạo, bồi dưỡng bên ngoài trường: cử GV tham gia các khóa học, lớp học dài hạn hoặc ngắn hạn, đi thực tế.

Theo đó, hiệu trưởng cần nắm chắc và dự báo chính xác yêu cầu cần sự phát triển về số lượng; đồng thời phải căn cứ vào trình độ thực tế của ĐNGV THCS để đề ra các cơ chế, chính sách khuyến khích ĐNGV nâng cao trình độ chuyên môn và các năng lực khác theo chuẩn nghề nghiệp.

2.5. Kiểm tra, đánh giá ĐNGV THCS theo CNN

Khái niệm đánh giá ĐNGV THCS theo CNN được hiểu là: “Hoạt động đo lường có hệ thống tình hình thực hiện công việc của GV trong quan hệ so sánh với các tiêu chuẩn, thang đo đã được xây dựng và được thảo luận về sự đánh giá đó với người lao động” Nguyễn Thị Mỹ Lộc, Đặng Quốc Bảo, Nguyễn Trọng Hậu (2015).

Đây cũng là một trong những động lực thúc đẩy phát triển ĐNGV THCS.

Đánh giá ĐNGV THCS theo CNN phải dựa trên cơ sở pháp lý về hệ thống các văn bản quy định về đánh giá viên chức trong ngành GD; CNN đối với GV và các qui định về chế độ kiểm tra đánh giá hiện hành. “Đánh giá ĐNGV được nhà trường tổ chức thực hiện theo nội dung, hình thức đánh giá trong nhà trường. Để xác định từng GV có đạt được đúng yêu cầu các kỹ năng theo chuẩn không, nhà trường sẽ thu thập các minh chứng về đối tượng đánh giá để đối chiếu với các chỉ số và tổng hợp lại theo từng tiêu chí và đánh giá mức độ đạt được của từng tiêu chuẩn như thế nào” Trần Thị Yên (2016).

Quá trình thực hiện các khâu đánh giá này diễn ra theo 04 bước:

(1) Xác lập các chuẩn mực, tiêu chí và các chỉ số liên quan đến chuẩn nhà giáo.

(2) Thu thập các minh chứng về kiến thức, kỹ năng, năng lực, tính cách ... của đối tượng mà chuẩn hướng tới.

(3) Đối chiếu sự phù hợp của các minh chứng trong các lĩnh vực hoạt động so với chuẩn đã xác định, để phát hiện các mức độ phù hợp với chuẩn hay chưa phù hợp, trên cơ sở đó tiến hành bước tiếp theo.

(4) Ra quyết định điều chỉnh: Phát huy thành tích, tuyên dương, khen thưởng.

3. Kết luận

Phát triển ĐNGV THCS theo CNN đã chỉ rõ các nội dung chủ yếu cần tập trung, đồng thời xác định các cách tiếp cận theo hướng phát triển nguồn nhân lực. Bài viết đã làm rõ những yêu cầu cần thiết để xây dựng một ĐNGV đạt chuẩn, cùng với các chiến lược phát triển hiệu quả nhằm đáp ứng các mục tiêu của ngành GD.

Trên cơ sở khung lý luận này, tác giả sẽ tiếp tục nghiên cứu thực trạng phát triển ĐNGV tại trường THCS An Nhơn, quận Gò Vấp, Thành phố Hồ Chí Minh; sẽ làm rõ tình hình thực tế việc phát triển ĐNGV theo CNN tại trường này; từ đó cung cấp cơ sở để xuất các giải pháp ĐNGV theo CNN nhằm cải thiện và nâng cao chất lượng GD THCS tại địa phương.

3. Kết luận

Đội ngũ GV trung học cơ sở là nhân tố quyết định chất lượng và hiệu quả của các cơ sở giáo dục THCS. Đây là nguồn lực quan trọng để chuyên các mục tiêu giáo dục trung học cơ sở thành hiện thực. Đảng ta đã xác định nhiệm vụ phát triển và chất lượng đội ngũ GV trung học cơ sở là sự nghiệp của Đảng, toàn dân, cần phải có sự chung tay góp sức của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội.

Để PTĐNGV trung học cơ sở cần phát triển đồng bộ cả về số lượng, cũng như chất lượng và cơ cấu, nhằm nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường và giúp cho GV THCS có đủ phẩm chất đạo đức, cũng như năng lực nghề nghiệp đáp ứng yêu cầu CNN GV THCS.

Dựa trên cơ sở nghiên cứu lý luận, kết quả khảo sát thực tiễn phát triển đội ngũ GV theo CNN ở Trường THCS, bài viết đề xuất một số nội dung khi thực hiện phát triển ĐNGV THCS của trường THCS. Các nội dung này có mối liên hệ chặt chẽ với nhau.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 Khóa XI Về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT*. Hà Nội

2. Bộ GD&ĐT (2020), *Thông tư số 28/2020/TT-BGD&ĐT về ban hành Điều lệ trường Tiểu học*. Hà Nội

3. Bộ GD&ĐT (2017), *Thông tư số 28/2017/TT-BGDĐT ngày 30/11/2017 về quy định về tiêu chuẩn, điều kiện, nội dung, hình thức xét thăng hạng chức danh nghề nghiệp GV mầm non, phổ thông công lập*. Hà Nội

4. Bộ GD&ĐT (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT về ban hành chương trình GDPT mới*. Hà Nội

5. Bộ trưởng Bộ GD&ĐT (2018), *Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT ban hành Quy định CNN GV cơ sở giáo dục phổ thông*. Hà Nội